

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław
Nazwisko: Żołędź
Miejsce urodzenia: Kolonia Dratów
Data urodzenia: 24-04-1910
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: NN
Imię matki: Stefania
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta śledcze WUBP Lublin w sprawie prowadzonej w 1945 roku przeciwko Stanisławowi Żołędziowi – rolnikowi zamieszkałemu we wsi Janowice pow. Lublin oraz dwom innym osobom, podejrzanym o „przynależność do nielegalnej org. >AK<” oraz „nielegalne posiadanie broni” (w części dokumentów występuje pod nazwiskiem "Żołędź"). W odniesieniu do śledztwa przeciwko S. Żołędziowi, w szczytkowej dokumentacji znajduje się jedynie odpis wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 26.03.1945 (sygn. akt 0-252/45), którym Stanisława Żołędzia skazano na karę śmierci. Do akt włączono też kartę E-14 z wpisem z 26.06.1948, informującym, że S. Żołędź był „podejrzany przez PUBP Lubartów” o działalność w WiN. Według zapisów ewidencyjnych, materiały śledcze złożono w archiwum 18.04.1951, pod sygn. ŚI-7120 (prawdopodobnie włączono tu także dokumentację nr E-37406). W dniu 23.03.1967 aktom nadano nową sygnaturę 3599/III.

Akta o sygn. IPN Lu 06/351, t. 1 (3599/III, przerejestrowane z ŚI-7120) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta kontrolne Prokuratury Wojskowej Garnizonu Lubelskiego/ Prokuratury Wojskowej Okręgu Lubelskiego (II Pr. 0-114/45) z marca 1945 roku, w sprawie prowadzonej przeciwko trzem osobom, w tym przeciwko Stanisławowi Żołędziowi, podejrzanemu, a następnie oskarżonemu o przynależność do AK i „nielegalne posiadanie broni”, tj. przestępstwa określone w art. 1 i 4 Dekretu z dnia 30.10.1944 o ochronie Państwa. Z dokumentów wynika, że w dniu 18.02.1945 Stanisław Żołędź został zatrzymany przez patrol Wojska Polskiego wraz z dwoma innymi członkami AK, objętymi później tym samym postępowaniem. Mieli oni ukrywać się przed obławą na żołnierzy Armii Krajowej. Formalnie śledztwo przeciwko nim wszczęto 15.03.1945, a już 18.03.1945 zostało ono zamknięte. Następnego dnia (19.03.1945) skierowano do sądu akt oskarżenia. Stanisławowi Żołędziowi zarzucono, że po 31.08.1944 do 18.02.1945 „brał udział w nielegalnym zw. >Armia Krajowa<, mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, organizując grupę członków >A.K.<, dając im broń i kontaktując się z nimi”. Jednocześnie „w czasie wojny”, do 18.02.1945, „będąc członkiem nielegalnego związku >Armia Krajowa<, bez prawnego zezwolenia władz przechowywał pistolet”.

Akta o sygn. IPN BU 831/7682 (II Pro. 114/45).

Akta Wojskowego Sądu Okręgowego w Lublinie w sprawie karnej (sygn. akt 0-252/45), prowadzonej w marcu 1945 roku przeciwko Stanisławowi Żołędziowi oraz dwóm innym osobom, oskarżonym o przynależność do Armii Krajowej i posiadanie broni. W materiałach znajduje się m.in. pismo Dowódcy Samodzielnego Batalionu Ochrony WP z dnia 20.02.1945, skierowane do WUBP Lublin, opisujące okoliczności ich zatrzymania i wyniki wstępnego dochodzenia, jak też dokumentacja wytworzona w toku dalszego śledztwa. Z protokołów przesłuchań S. Żołędzia wynika, iż początkowo (przesłuchiwanie go od 20.02.1945) przyznawał się jedynie do przynależności do Batalionów Chłopskich - od 1943 roku do rozwiązania tej organizacji. Jednak podczas przesłuchania w dniu 18.03.1945 przyznał się do zarzucanego mu „udziału w nielegalnym związku >Armia Krajowa<, mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego” oraz do kontaktów z dwoma współoskarżonymi członkami AK. Potwierdził też posiadanie broni podczas swojej przynależności do AK „bez prawnego zezwolenia władz”. Dnia 19.03.1945 sporządzono akt oskarżenia. Sprawa podlegała rozpatrzeniu przez Wojskowy Sąd Okręgowy w Lublinie, oskarżeni nie mieli obrońców. Podczas procesu S. Żołędź ponownie zaprzeczał przynależności do AK po 31.08.1944. W dniu 26.03.1945 WSO w Lublinie uznał go winnym zarzucanych mu czynów, określonych w art. 1 i art. 4 & 1 lit. „a” Dekretu z dnia 30.10.1944 o ochronie Państwa, stwierdzając, że należał on do Armii Krajowej po 31.08.1944, pozostawał w kontakcie i ukrywał się z dwoma oskarżonymi z nim członkami AK oraz przechowywał broń bez zezwolenia. Za czyny te Sąd skazał Stanisława Żołędzia na karę śmierci. Orzeczono też wobec niego „przepadek całego mienia” oraz „utrata praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze”. Wyrok był ostateczny i nie podlegał zaskarżeniu. Dowódca Okręgu Wojskowego-Lublin nie skorzystał z prawa łaski, zatwierdzając wyrok w dniu 28.03.1945. Następnego dnia wyrok wykonano.

Akta o sygn. IPN BU 872/2704 (0-252/45).

Akta osobowe więźnia Stanisława Żołędzia, prowadzone przez Więzienie na Zamku w Lublinie w okresie 27.02.1945 - 29.03.1945. W dokumentacji znajduje się m.in. „Postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego” z dnia 25.02.1945, sporządzone przez WUBP Lublin i zatwierdzone 26.02.1945 przez Prokuratora Wojskowego Garnizonu Lubelskiego, w oparciu o które S. Żołędź został aresztowany i osadzony w więzieniu śledczym. Doprowadzono go z WUBP w dniu 27.02.1945. Do akt włączono też odpis wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 26.03.1945, którym Stanisława Żołędzia skazano na śmierć. Według „Protokołu wykonania wyroku śmierci”, rozstrzelano go 29.03.1945 o godzinie 11.

Akta o sygn. IPN Lu 3/334 (1/129/45, XIIa-251).

„Książka aresztowanych” WUBP Lublin z lata 1944-1946. Wśród wpisów z 1945 roku, pod poz. 225, znajduje się zapis dotyczący Stanisława Żołędzia - z "datą wpływu" 07.03.1945. Odnotowano tu również podstawę prawną oskarżenia, okres trwania śledztwa i informację o przekazaniu sprawy do Prokuratury Wojskowej Okręgu Lubelskiego.

Akta o sygn. IPN Lu 052/14 (59/54).

„Księga główna więźniów śledczych” Więzienia na Zamku w Lublinie z okresu 22.02.1945 - 15.03.1946. Pod poz. 626 (w ramach 1945 roku) znajduje się wpis dotyczący Stanisława Żołędzia. Podano tu, że do więzienia został doprowadzony 27.02.1945 przez WUBP Lublin. W rubryce „Za co skazany / o co oskarżony” wpisano: „A.K.". Natomiast w „Uwagach” odnotowano: „Ubył” (z datą 28.03.1945).

Akta o sygn. IPN Lu 3/20.

Sprawozdania, raporty sytuacyjne - dzienne i okresowe oraz zestawienia statystyczne Sekcji Śledczej WUBP Lublin za 1945 rok. Stanisław Żołędź wymieniony jest w „Raporcie o pracy sekcji VIII-ej WUBP za dzień 07 marca 1945 r.”, sporządzonym 08.03.1945 i skierowanym przez Kierownika Sekcji Śledczej do Kierownika WUBP Lublin. Jego imię i nazwisko wpisano w punkcie "Raportu" dotyczącym wpływu spraw.

Akta o sygn. IPN Lu 030/2 t. 1 (2/2).

„Kwestionariusze osobowe członków AK Obwodu Lubartów” oraz „Karty na czyny przestępcze dokonane przez członków org. AK Obwodu Lubartów”, stanowiące załączniki do opracowanej w KW MO/WUSW Lublin „Charakterystyki nr 108 Komendy Obwodu Lubartów nielegalnej organizacji >Armia Krajowa< (22 lipiec 1944 r. - wrzesień 1945 r.)”. Znajdują się tu dokumenty („Kwestionariusz osobowy” i „Karta na czyn przestępczy”), dotyczące Stanisława Żołędzia, sporządzone w oparciu o materiały archiwalne o sygn. 3599/III. Podano w nich informacje na temat jego aresztowania w związku z przynależnością do AK i faktem posiadania broni oraz wskazano wymiar kary zastosowanej w stosunku do niego - kara śmierci, wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w Lublinie z 26.03.1945.

Akta o sygn. IPN Lu 0136/165 (116/177), sygn. IPN Lu 0136/168 (116/180), egzemplarze "Charakterystyki nr 108" wraz załącznikami znajdują się także w zasobie Archiwum IPN w Warszawie (sygn. IPN BU 0187/105 t. 1-4).

Dokumentacja zgromadzona przez Okręgową Komisję Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - IPN. Znajduje się tu kopia pisma Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 27.03.1945, w którym przesyłał on Prezesowi Najwyższego Sądu Wojskowego „Wykaz skazanych przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w Lublinie w dniu 26 marca 1945 roku”. Pod poz. 1 „Wykazu” został wymieniony Stanisław Żołędź – z opisem „popelnionego przestępstwa” oraz informacją o kwalifikacji prawnej czynu i wymiarze kary.

Akta o sygn. IPN Lu 497/75 (1/9/75).